

SAVJETNIK

Bilten HRVATSKE POLJOPRIVREDNO-ŠUMARSKE SAVJETODAVNE SLUŽBE

Novi Natječaji iz Vinske omotnice

Iz Nacionalnog programa pomoći sektoru vina 2014. – 2018., tzv. Vinske omotnice 9. svibnja 2018. raspisani su natječaji za mjeru Promidžba na tržištima trećih zemalja u 2018. godini i vinarima najatraktivniju mjeru Ulaganja u vinarije i marketing vina.

Vinogradari kroz ovu mjeru mogu u postojećim vinogradima zamijeniti sortiment, premještati vinograd i promijeniti gustoću sklopa vinograda, promijeniti nagib, izgraditi terase, izgraditi sustav navodnjavanja i sl. Cilj ove mjere je zamijeniti postojeći sortiment s visoko kvalitetnim sortama s naglaskom na autohtone sorte te premještanje vinograda na područja koja daju bolju kvalitetu grožđa a sve sa ciljem povećanje konkurentnosti proizvođača kroz prilagodbu postojećih vinograda novim tehnikama upravljanja vinogradom.

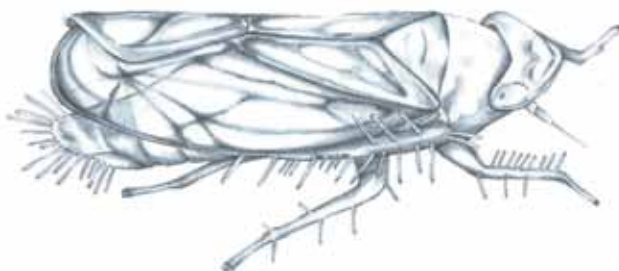
Str. 5

VRIJEME JE ZA PRAĆENJE

ZLATNE ŽUTICE

VINOVE LOZE

Zlatna žutica vinove loze, (*Grapevine Flavescence dorée*) jedna je od najštetnijih bolesti vinove loze u Europi. U vinogradima u kojima se pojavi vrlo brzo poprima razmjere epidemije, čineći velike štete u gubitku grožđa i trajnom gubitku zaraženih trsova. Uzročnik zlatne žutice je fitoplazma (*Candidatus Phytoplasma vitis*) koji živi i razmnožava se u provodnom sustavu biljaka.

Str. 4

Dragi čitatelji,

Hrvatska poljoprivredno – šumarska savjetodavna služba u 2017. godini organizirala je 945 tečaja i edukacija za poljoprivrednike i šumare. U cilju da pružimo čim bolju uslugu u savjetovanju i edukacija-

ma, organizirali smo tri tečaja „Edukacija mladih savjetnika HPŠSS“ kako bi poboljšali znanje i rad naših djelatnika, te ih naučili novim savjetničkim metodama, kao i njihovu primjenu u praksi. Edukaciju su vodili kolege s iskustvom iz HPŠSS-a.

S dolaskom lijepog vremena, zajedno s radovima u polju, krenuli su radovi i u šumi. Nastavili smo s kolaudacijom radova šumskih prometnica u šumama šumoposjednika. Odjel za šumskogospodarske planove i šumsku infrastrukturu Hrvatske poljoprivredno-šumarske savjetodavne službe prema operativnom planu za 2017. godinu održavao je 102,74 km prometnica na području RH, ukupne vrijednosti radova 9.978.651,00 kn bez PDV-a, te smo za 2018. i 2019. godinu osigurali 25.383.000 kn, bez PDV-a za održavanje i izgradnju novih prometnica.

Zbog velike gospodarske štete koju je zlatna žutica vinove loze prouzročila u pojedinim županijama, i ove smo godine organizirali kampanju informiranja proizvođača grožđa o navedenoj bolesti vinove loze.

Ministarstvo poljoprivrede osiguralo je svim vinogradarima, koji dobiju rješenje o potpunom krčenju vinograda, mogućnost javljanja na natječaj za operaciju 5.2.1. Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala iz Programa ruralnog razvoja RH, koji će uskoro biti raspisan. Pozivam vas da se obratite našim savjetnicima kako do sredstava iz Programa ruralnog razvoja u okviru navedene operacije koja će vam omogućiti krčenje zaraženih vinograda te podizanje novih nasada.

U ovom broju Savjetnika HPŠSS pročitajte i o važnim novostima i izmjenama u „Vinskoj omotnici“ – Nacionalnog programa pomoći sektora vina, te što to znači za naše vinogradare i vinare, kako do novih potpora iz Programa ruralnog razvoja – Financijski instrumenti.

Pozivam vas da i dalje šaljete vaše prijedloge o zanimljivim temama, te ukoliko imate pitanja ili vas nešto zanima, da nam se obratite na: savjetodavna@savjetodavna.hr, ili pratite našu mrežnu stranicu: www.savjetodavna.hr.

*Ravnatelj
Zdravko Tušek, dipl. inž. agr.*

Izmjene vezane uz poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš (“zelena plaćanja”) na obradivim površinama

mr. sc. Tatjana Međimurec

U Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2018. godinu, objavljenom 9. svibnja 2018. u Narodnim novinama 42/2018, propisani su dodatni uvjeti vezani za ostvarivanje potpora za „zelena plaćanja“, a koji se odnose na zabranu korištenja sredstava za zaštitu bilja na nekim „ekološki značajnim površinama“ i vremenski period uzgoja postrnih i zelenih pokrovnih usjeva.

Kulture koje fiksiraju dušik prihvatljive za ekološki značajne površine su: soja (*Glycyne max*), lucerna (*Medicago sativa*), grah (*Phaseolus* spp), kraljki grašak (*Vigna* spp.), slanetak (*Cicer* spp.), djetelina (*Trifolium* spp.), bob (*Vicia faba*), leća (*Lens culinaris*), lupina (*Lupinus* spp.), grašak (*Pisum* spp.), grahorica (*Vicia* spp.), smiljkita roškasta (*Lotus corniculatus*), grahor satrica (*Lathyrus sativus*). Ove vrste u jedinstvenom zahtjevu moraju biti navedene kao glavni usjev. Soja prihvatljiva za ekološki značajne površine mora zadovoljiti uvjete:

- **mora biti proizvedena od certificiranog sjemena genetski nemodificirane soje u količini od najmanje 80 kilograma po hektaru prijavljene površine soje, o čemu korisnik potpora dostavlja podružnici Agencije za plaćanja do 15. listopada 2018. godine sljedeće dokaze:**
 - **kopiju računa o plaćenom komercijalnom sjemenu kojeg koristi te godine ili drugi dokument kojim se može dokazati porijeklo i količina sjemena i**
 - **certifikat s vreće kojeg će mu Agencija za plaćanja nakon poništavanja vratiti ili certifikat o sjemenu uz otpremnicu Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo.**

Kultura koja fiksira dušik kao glavni usjev može biti zasijana i kao smjesa s jednom ili više drugih kultura na način da kultura koja fiksira dušik prevladava na površini. Na ekološki značajnim površinama na kojima se uzgajaju kulture koje fiksiraju dušik ne smiju se primjenjivati sredstva za zaštitu bilja.

Podsjećam da je od ove godine promijenjen faktor za izračun prihvatljivih ekološki značajnih površina:

- za kulture koje fiksiraju dušik faktor je 1 (bio je 0,7)
- za kulture kratkih ophodnji faktor je 0,5 (bio je 0,3).

Također je propisano da postrni usjevi i zeleni pokrovni usjevi na ekološki značajnim površinama moraju biti prisutni naj-

manje u razdoblju od 20. kolovoza do 15. listopada 2018. godine. (Ranijim pravilnicima bio je propisan rok sjetve postrnih usjeva i zelenih pokrovnih usjeva na ekološki značajnim površinama.) Na postrnim usjevima i zelenim pokrovnim usjevima na ekološki značajnim površinama također se ne smiju primjenjivati sredstva za zaštitu bilja. Kao postrni usjevi i zeleni pokrovni usjevi priznavat će se mješavine koje se sastoje od barem dviju niže pobrojanih poljoprivrednih vrsta.

Žitarice

Zob (*Avena sativa*), raž (*Secale cereale*), pšenoraž (*Triticale*), ječam (*Hordeum vulgare*).

Trave

Talijanski ljulj (*Lolium multiflorum*), sudanska trava (*Sorghum sudanense*), sirak-sudanska trava (*Sorghum bicolor* x *Sorghum sudanense*), vlasulje (*Festuca* spp.), vlasnjače (*Poa* spp.).

Rod kupusnjača

Gorušice (*Sinapis alba*, *Brassica juncea*, *Brassica nigra*), krmna rotkva - Rauola (*Raphanus sativus* L., var. *oleiformis* Pers), uljana rotkva (*Raphanus sativus*), kanola (*Brassica napus* ili *B. rapa*), ozima repica - Perko (*Brassica rapa* L., cv. Perko).

Leguminoze

Grahorice (*Vicia* spp.), djetelina inkarnatka (*Trifolium incar-*

atum), aleksandrijska djetelina (*Trifolium alexandrium*), crvena djetelina (*Trifolium pratense*), krmni grašak (*Pisum sativum*), lupine (*Lupinus* spp.), perzijska djetelina (*Trifolium resupinatum*), grahor satrica (*Lathyrus sativus*).

Ostalo

Facelija (*Phacelia tanacetifolia*) i heljda (*Fagopyrum esculentum*).

Osim ovih izmjena, uvedena je dopuna vezana za dimenzije suhozida, kao jednog od obilježja krajobraza koji se za potrebe provedbe zelene prakse priznaju kao ekološki značajne površine:

- tradicionalni suhozid najmanje 0,5 m širine, najviše 2 m širine unutar parcele i 4 m na granici parcele, te najmanje 0,2 m visine i najviše 3 m visine.

Izračun ukupnog broja hektara koji predstavljaju ekološki značajnu površinu kao i njegov udio u ukupnom obradivom zemljištu poljoprivrednog gospodarstva korisnicima potpora je raspoloživ u AGRONET-u (EZP kalkulator).

Navedenim Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2018. godinu, uvode se mjere dobrobiti životinja kao IAKS mjere ruralnog razvoja:

- **14.1.1. Dobrobit životinja u govedarstvu (mliječne krave, tovnja junad, telad)**
- **14.1.2. Dobrobit životinja u svinjogojstvu (odbijena prasad, krmače i nazimice, svinje za tov)**
- **14.1.3. Dobrobit životinja u peradarstvu (brojleri, nesilice, purani).**

Korisnici ove potpore obvezni su završiti izobrazbu iz područja dobrobiti životinja u trajanju od minimalno 4 sata u godini. Izobrazba će za korisnike biti besplatna, a provodit će je Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba.

Zlatna žutica vinove loze

Aleksandra Radić, dipl. ing. agr.

Zlatna žutica vinove loze (*Flavescens doree*) karantenska je bolest koju uzrokuje fitoplazma *Candidatus Phytoplasma vitis*. Spada među najopasnije bolesti vinove loze u Europi. U vinogradima u kojima se pojavi, bolest se brzo širi i ukoliko se na vrijeme ne poduzmu odgovarajuće fitosanitarne mjere, zaraza ubrzo poprima razmjere epidemije uzrokujući velike gospodarske štete.

Prvi nalaz zlatne žutice vinove loze u Republici Hrvatskoj potvrđen je 2009. godine u Viodini, Karlovačka županija. Do kraja 2017. godine zlatna žutica je nađena u Istarskoj, Karlovačkoj, Zagrebačkoj, Koprivničko-križevačkoj, Sisačko-moslavačkoj, Bjelovarsko-bilogorskoj, Varaždinskoj, Krapinsko-zagorskoj, Međimurskoj, Vukovarsko-srijemskoj, Virovitičko – podravskoj županiji i Gradu Zagrebu.

Rasprostranjenost zlatne žutice vinove loze u Hrvatskoj utvrđuje se laboratorijskim ispitivanjem službeno uzetih uzoraka vinove loze od strane fitosanitarne inspekcije. Ukoliko se laboratorijskom analizom potvrdi zaraza uzročnikom zlatne žutice vinove loze

Ministar poljoprivrede određuje demarkirano područje Odlukom o određivanju demarkiranih područja u kojima se provode mjere sprečavanja širenja i suzbijanja štetnog organizma *Grapevine flavescence dorée* MLO“ (NN 51/2017).

Demarkirana područja sastoje se od žarišta polumjera 1 km oko mjesta zaraze u kojem je utvrđena fitoplazma zlatne žutice vinove loze. Oko žarišta rasprostire se sigurnosno područje u promjeru 5 km od granice zaraženog područja.

SIMPTOMI BOLESTI

Simptomi žutice vinove loze na oboljelom se trsu pojavljuju najčešće krajem lipnja, a prema jeseni sve su izraženiji. Ovisno o sorti, simptomi mogu biti više ili manje izraženi, a ponekad mogu i izostati iako je trs zaražen.

Zaražene podloge mogu biti bez pojave simptoma. Kod bijelih sorti grožđa, rubovi lišća uvijaju se prema naličju tako da list poprima kopljasti izgled, nepravilno žuti i krut je pa se na dodir drobi. Kod crvenih sorti grožđa lišće počinje crvenjeti već tijekom ljeta, a drugi simptomi su isti kao i kod bijelih sorti. Mladice se sporije razvijaju, internodiji su kraći, u jesen izostaje odvrtnjanje, mladice ostaju zelene, a tijekom zime smrjavaju se i propadaju. Cvat se suši neposredno nakon početka cvatnje, sušenje bobica nastupa već nakon zametanja, a ukoliko se boba i formira ona je smežurana s izraženim kiselinama. Često se javlja potpun nedostatak uroda.

Američki cvrčak

ŠIRENJE BOLESTI

- zaraženim sadnim materijalom i
- vektorom, američkim cvrčkom (*Scaphoideus titanus* Ball)

VEKTOR AMERIČKI CVRČAK (*Scaphoideus titanus* Ball)

Ima jednu generaciju godišnje, prezimljuje kao jaje ispod kore dvogodišnje rozgve. Cijeli svoj život provodi na vinovoj lozi. Sredinom mjeseca svibnja javljaju se ličinke koje prolaze kroz pet razvojnih stadija (L1-L5).

Prisutnost cvrčka u vinogradima kontrolira se praćenjem pojave ličinki na naličju lista i to na mladicama koje se razvijaju pri bazi debla loze (L1 i L2 stadij). Nakon toga pregledavaju se bazalni listovi mladica razvijene na reznicama ili lucnjevima (L3-L5). Odrasli oblik cvrčka prati se postavljanjem žutih ljepljivih ploča unutar vinograda koje se postavljaju krajem lipnja/početkom srpnja mjeseca. Mlađi razvojni stadiji su bjelkaste boje, nakon čega se javljaju šare kod starijih stadija. Na zatku se nalaze karakteristične crne točke na bočnim stranama.

Nakon što sisanjem biljnih sokova unese fitoplazmu u svoj probavni sustav potrebno je vrijeme inkubacije od mjesec dana. Od razvojnog stadija L4 može prenijeti fitoplazmu na nove trsove. Pravovremena primjena prvog tretiranja američkog cvrčka je vrlo značajna, a temelji se na suzbijanju ličinki L3 stadija prije no što postanu zarazne i sposobne širiti zarazu.

OBAVEZE POSJEDNIKA VINOVE LOZE

U nezaraženom području potrebno je redovito pratiti pojavu simptoma koji upućuju na zarazu zlatnom žuticom. Ukoliko se primijete trsovi sa simptomima potrebno je pozvati fitosanitarnu inspekciju ili stručnjake Zavoda za zaštitu bilja, Hrvatskog centra za poljoprivredu hranu i selo ili savjetnike Hrvatske poljoprivredno-šumarske savjetodavne službe.

Izještavanje fitosanitarne inspekcije o sumnji na pojavu simptoma zlatne žutice vinove loze u novom području je obavezno u svim vinogradarskim regijama Hrvatske jer zlatna žutica ima status karantenskog organizma!

U demarkiranom području posjednici vinove loze dužni su provoditi propisane fitosanitarne mjere koje imaju za cilj iskorjenjavanje (eradikaciju) bolesti, sprečavanje ili ograničavanje njenog daljnjeg širenja.

Propisane mjere koje je potrebno provoditi u demarkiranim područjima su:

- Uklanjanje oboljelih trsova koji pokazuju simptome zajedno s korijenjem.
- U vinogradu domaćina u kojima ima više od 20% trsova koji pokazuju simptome koji upućuju na zarazu štetnim organizmom, fitosanitarni inspektor će narediti mjere krčenja cijelog vinograda, matičnog nasada ili rasadnika.
- Praćenje pojave američkog cvrčka postavljanjem žutih ljepljivih ploča početkom srpnja za praćenje populacije odraslih oblika.

SUZBIJANJE AMERIČKOG CVRČKA

- Krčenje zapuštenih vinograda
- Uništavanje obične pavitine (*Clematis vitalba*), sekundarnog domaćina zlatne žutice vinove loze

Za suzbijanje američkog cvrčka u proizvodnim vinogradima preporučuju se najmanje dva tretiranja:

- prvo tretiranje - nakon cvatnje, u prvoj polovici lipnja (ličinke L3 stadija);
- drugo tretiranje - dva do tri tjedna nakon prvog;
- treće tretiranje - obavlja se krajem srpnja ili početkom kolovoza, ako se tijekom srpnja ulovi tjedno četiri i više odraslih oblika američkog cvrčka po jednoj žutoj ploči

Za suzbijanje američkog cvrčka u Hrvatskoj registrirani su insekticidi: Actara 25 WG, Dali (dozvoljen u zaštićenom prostoru), Decis 2,5 EC, Sumialfa 5 FL, Nurelle D, Chromorel-D, Cythrin Max, Reldan 22 EC i Asset.

Sve informacije o navedenim pripravcima dostupne su putem Fitosanitarnog informacijskog sustava Ministarstva poljoprivrede na mrežnoj stranici <https://fis.mps.hr/trazilicaszb/>.

Preporuke s rokovima za suzbijanje američkog cvrčka mogu se pronaći na mrežnim stranicama Zavoda za zaštitu bilja Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo www.hcphs.hr i Hrvatske poljoprivredno-šumarske savjetodavne službe. www.savjetodavna.hr.

Novi Natječaji iz Vinske omotnice

Iz Nacionalnog programa pomoći sektoru vina 2014. – 2018., tzv. Vinske omotnice 9. svibnja 2018. raspisani su natječaji za mjeru **Promidžba na tržištima trećih zemalja u 2018. godini** i vinarima najatraktivniju mjeru **Ulaganja u vinarije i marketing vina**.

Od sada se natječaji najavljuju cca 7 dana ranije na web stranicama APPRRR. Dozvoljena je obročna isplata po svakoj završenoj aktivnosti unutar projekta, te je po odobrenom projektu moguće dobiti predujam u iznosu od 80% odobrene potpore, uz bankovnu garanciju 100% (do sada je bila 110%)

Uskoro se očekuje i raspisivanje natječaja iz mjere **Restrukturiranje i konverzija vinograda**, gdje je od sada moguće dobiti potporu za doprinose u naravi uz intenzitet potpore 50% prihvatljivih troškova. Kalkulacije za doprinose u naravi koji će se koristiti za odobrenje troškova projekta izradila je Hrvatsko poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba. S obzirom da većinu poslova krčenja postojećih i podizanja novih nasada obave sami vinogradari od sada će im i ti troškovi biti priznati kao dio projekta i za njih će dobiti potporu. Intenzitet potpore

povećan je za ostale stavke ulaganja s 50% na 75% (osim za doprinose u naravi) i ukinuta su ograničenja ukupno prihvatljivog troška po projektu i minimalnog iznosa potpore po projektu.

Vinogradari kroz ovu mjeru mogu u postojećim vinogradima zamijeniti sortiment, premješati vinograd i promijeniti gustoću sklopa vinograda, promijeniti nagib, izgraditi terase, izgraditi sustav navodnjavanja i sl. Cilj ove mjere je zamijeniti postojeći sortiment s visoko kvalitetnim sortama s naglaskom na autohtone sorte te premještanje vinograda na područja koja daju bolju kvalitetu grožđa, a sve s ciljem povećanja konkurentnosti proizvođača kroz prilagodbu postojećih vinograda novim tehnikama upravljanja vinogradom.

Lipanj bi trebao donijeti i raspisivanje natječaja za novu mjeru Informiranje u državama članicama, koja promovira odgovornu konzumaciju vina te sustav zaštićenih oznaka izvornosti i zemljopisnog podrijetla.

Korisnici ove potpore nisu vinari već organizacije proizvođača vina i udruženja, sektorske organizacije i javna tijela koja predstavljaju proizvođače vina. Sredstva se mogu iskoristiti za sudjelovanje na sajmovima i izložbama, oglašavanje u medijima, izradu i distribuciju informativnih materijala, izradu spotova, web stranica, fotografija te troškove osoblja, prijevoz, hotelski smještaj, ugostiteljske usluge i sl.

Suzbijanje trešnjine muhe u ekološkoj proizvodnji

mr. sc. Zvonimir Vukov

Trešnjina muha (*Rhagoletis cerasi* L.) najvažniji je štetnik trešnje. Najviše napada srednje i kasne sorte. Tehnološki je štetnik. Odrasla muha odlaže jaja u plod trešnje koji mijenja boju iz žute u ružičastu. Ličinka se razvija u plodu koji gubi na kvaliteti. Nakon cca. 3 tjedna ličinka napušta plod trešnje kako bi se kukuljila u tlu.

Dinamika leta i brojnost muha prate se žutim ljepljivim pločama (15x20 cm). Postavljaju se na južnoj strani stabla. Ova metoda može služiti i za suzbijanje trešnjine muhe ako postavimo veći broj ljepljivih ploča (4-8 po stablu). Osim vizualnih mamaca mogu se koristiti i vizualno-olfaktorni mamci (žuta ljepljiva ploča sa atraktantom).

Sakupljanjem i uništavanjem napadnutih plodova, te je-senskom obradom tla oko stabala smanjujemo brojnost trešnjine muhe slijedeće godine.

Dobre rezultate pokazala je i primjena biološkog insekti-cida na osnovi gljive *Beauveria bassiana*.

Simbioza divlje trešnje i divljih pčela

mr. sc. Marija Ševar

Na prekrasnim padinama Moslavačke gore u Šartovcu, u gospodarskoj jedinici Kutinske prigorske šume 40 M, Šartovačko brdo, na oko 2 ha, u dvije parcele, nalazi se plantažni klonski nasad divlje trešnje (*Prunus avium*).

Vlasnik klonске plantaže su Hrvatske šume, Uprava šuma Zagreb, Šumarija Kutina. Nasad je podignut u dva navrata. Podizanje nasada započelo je 2001. godine kada je na površini od 0,98 ha posađeno 500 stabala divlje trešnje s razmakom sadnje 6x3 m. Tijekom 2013. godine na površini 0,92 ha posađeno je 245 novih stabala divlje trešnje s razmakom sadnje 6x6 m. S obzirom na učestale sušne godine i oprez zbog globalnog zatopljenja uz nasad je podignuta i akumulacija, da bi se trešnje pravodobno opskrbljivale vodom modernim sustavom za navodnjavanje.

S ciljem uspješne proizvodnje, a prema ranijem iskustvu u starijem nasadu podignuta je mreža protiv tuče koja ujedno štiti nasad od ptica, a kupljen je i stroj za zaštitu od mraza.

Najbolji primjerci divlje trešnje prema zadanim karakteristikama (budući klonovi) odabrani su u šumama Hrvatskih šuma na više Uprava. Sa tako odabranih stabala (klonova) izvanrednih karakteristika uzimane su plemke, koje su naci-jepljene na podlogu divlje trešnje i još neke podloge. Na širem području Uprave šuma Zagreb je odabrano 27 stabala – klonova koje je ispred Ministarstva poljoprivrede odobrila posebna komisija. Jedan od članova komisije bio je i pokojni akademik prof. dr. sc. Marko Vidaković. Cilj je da se u klon-skoj plantaži proizvede sjeme od odabranih stabala koje bi se upotrijebilo za proizvodnju sadnica divlje trešnje visoke kvalitete. Plan je te sadnice unositi u šume Hrvatskih šuma ali i u privatne šume. Nekada je u šumama Hrvatske divlja trešnja bila zastupljena u većem postotku, ali nažalost, sada

je zastupljena s udjelom manjim od 1%. Namjera je da u šumama Hrvatske divlja trešnja bude zastupljena s udjelom do 15%, gdje to stanišne prilike dopuštaju.

Začetnik ove ideje u Hrvatskim šumama bio je mr. sc. Ivica Stožicki, dipl. ing. šum., sada pensioner, a do nedavno djelatnik Šumarije Kutina. Odabiru klonskih stabala divlje trešnje svoj doprinos dao je i Tomica Stigleitner, dipl. ing. šum., a zagovornik unosa divlje trešnje u šume Hrvatske bio je i pokojni doajen šumarske struke, Mijo Kotarski, dipl. ing. šum.

Drvo divlje trešnje je iznimno cijenjeno i postiže dobru cijenu, uz to se već za 30–35 godina može dobiti komercijalno stablo. U Europi je vrlo malo divlje trešnje, te je plan u budućnosti izvoziti sadnice i vrhunsku kvalitetu trupaca divlje trešnje u europske zemlje.

Radi uspješne proizvodnje u nasadu se, osim redovitih agrotehničkih mjera, vodi briga i o oprašivanju. Kako divlja trešnja zna cvasti u vrijeme kada su srednje dnevne temperature niske, osim košnica medonosnih pčela postavljena su i staništa za divlje (solitarne) pčele. Staništa-kućice su raspoređene tako da solitarne pčele mogu posjetiti svako stablo. Tijekom posjeta nasadu, u travnju ove godine, pčele: *Osmia bicornis* i *Osmia cornuta* vrijedno posjećuju cvjetove divlje trešnje. U usporedbi s medonosnim pčelama divlje pčele oprašuju cvjetove i pri nižim srednje dnevnom temperaturama zraka. Obilnom cvatnjom, trešnja pčelama osigurava hranu (pelud i nektar), a pčele zauzvrat uspješno oplođuju trešnju. Ovo je jedan od primjera simbioze od obostrane koristi tzv. mutualizam.

Ako ove godine ne bude problema s mrazom za očekivati je dobar urod sjemena divlje trešnje. Uvjereni da će proizvedene sadnice biti posađene u našim šumama, a udio divlje trešnje biti povećan s postojećih 1% na barem 3% u skoro vrijeme u sastojinama naših šuma.

Zaštita leptira unutar Mjere 10 Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene

Renata Bukvić, mag. ing. agr.

dr. sc. Ines Pohajda

Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene pod oznakom M10 čini jednu od mjera Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. Unutar ove mjere, jedna od operacija je i 10.1.5. pod nazivom Pilot mjera za zaštitu leptira, koja se provodi na području mreže NATURA 2000.

Navedenom operacijom se prilagođenim načinima košnje na prostorima kontinentalne i brdske Hrvatske te Istre nastoje očuvati četiri vrste ugroženih i strogo zaštićenih dnevnih leptira iz roda *Phengaris*:

Veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), Zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*), Močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*) Močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*).

Izniman je po svojoj ljepoti i neobično složenom i osjetljivom životnom ciklusu. Ovaj red obuhvaća pet vrsta leptira prisutnih u centralnoj Europi s granicama koje idu od istoka Francuske, preko Njemačke, Švicarske, Austrije, Češke, Slovačke i jugoistočne Europe. Zanimljivo je da su pojedine vrste ovog roda vezane za određeni tip travnjaka i polažu jaja samo na određenim biljnim vrstama zbog specifične ishrane gusjenica. Još jedna zanimljivost roda *Phengaris* (=Maculinea) je mirmekofilija ili mutualizam s mravima roda *Myrmica*, u čijim mravinjacima gusjenica živi sve do preobrazbe u odraslog oblika.

Kod nas obitavaju na prostoru kontinentalne i brdske Hrvatske.

Veliki livadni plavac (*Phengaris* (=Maculinea) *teleius*, Bergsträsser).

Ova vrsta se u Hrvatskoj može naći na nekoliko lokaliteta u konti-

entalnom nizinskom dijelu u Podravini i Međimurju.

Ova vrsta ima jednu generaciju godišnje. Jaja su zelenkasta, glatka i simetrična, a odlažu se pojedinačno na otvorene i redovito košene travne površine. Kod mladih biljaka jaja se odlažu na gornje cvatove, a kod razvijenijih na postrane cvatove.

Zagasiti livadni plavac (*Phengaris* (=Maculinea) *nausithous*, Bergsträsser, 1779)

Kod nas se može naći u kontinentalnom nizinskom dijelu u Podravini i Međimurju.

Močvarni plavac (*Phengaris* (=Maculinea) *alcon alcon*, Denis & Schiffermüller, 1775)

Ova vrsta u Hrvatskoj je na području Plitvičkih jezera, Papuka i Grubišnopoljske Bilogore.

Močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*, Fabricius, 1787)

Vrsta je na području Hrvatske utvrđena samo na 6 lokaliteta u sjevernoj Istri.

Zahvati i neplansko širenje obradivih površina kao i neplanska gradnja naselja doprinijeli su smanjenju ili nestanku prirodnog staništa leptira.

Management proizvodnje krme na mliječnim farmama

mr. sc. Dario Zagorec

Danas na farmama ili na bilo kojem gospodarstvu u Republici Hrvatskoj funkcije managementa su iste ili vrlo slične, a one podrazumijevaju planiranje, organiziranje, vođenje, upravljanje ljudskim potencijalima i nadzor proizvodnje. Također za sve vrijedi pravilo da je u tržišnom okruženju nužno primijeniti načela managementa kao utjecajnog čimbenika poslovanja. Njegovi temeljni principi primjenjuju se na farmama bilo kojeg tipa, veličine ili zemljopisnog položaja. Gospodarski učinci proizvodnje mlijeka izravno su povezani s razinom managementa primjerenog tipu i vrsti proizvodnje. Glavni čimbenici određivanja utjecaja managementa na gospodarske učinke obiteljskih mliječnih farmi su tehnološki i ekonomski parametri. U tehničko-tehnološkom procesu proizvodnje na tzv. mliječnom gospodarstvu, izuzetno važna karika u lancu je management proizvodnje krme i korištenje površina (zemljišta).

Korištenje proizvodnih površina

Korištenje proizvodnih površina u svrhu proizvodnje mlijeka na našim gospodarstvima karakterizira velika rascjepkanost proizvodnih površina što generira veće troškove proizvodnje krme, a dobar dio se odnosi na transport. No nije to jedini problem s kojim se suočavaju naše farme, to su još loša konfiguracija terena, na pojedinim mjestima loša kvaliteta tla (središnji i sjeverozapadni dio RH), a postoje i velike varijacije prosječne hranidbene vrijednosti kvalitete svih krmiva. Opterećenje zemljišta uglavnom je manje od maksimalnih 2,4 UG/ha u EU. Kod OPG-a ono se okvirno kreće od 1,1 do 1,6 UG/ha. Za usporedbu kod razvijenih EU zemalja trostruko je veće korištenje proizvodnih površina i trostruko veća proizvodnost rada na farmama.

Planiranje proizvodnje krme

Kao vrlo važan čimbenik managementa je planiranje proizvodnje krme. U tom

smislu nedostaje kvalitetno planiranje proizvodnje krme u odnosu na kapacitete (potrebe) staje. Primjerice kukuruzne silaže na većini OPG-a nema dovoljno u hranidbi za cijelu godinu, a time nema stabilnosti hranidbe. Lucerna kao kraljica kultura, s obzirom na kvalitetu izvrsno doprinosi proizvodnji ukoliko je ima u hranidbi. No, kisela tla

Spremanje sjenaže

koja uglavnom prevladavaju u našem najvažnijem mliječnom bazenu na sjeverozapadnom dijelu RH nepogodna su za lucernu. Loša je i situacija zbog nedovoljnog ulaganja u kalcifikaciju. Za poboljšanje managementa svaki se nositelj gospodarstva ili upravitelj farme treba pobrinuti da ima pomno planiranu proizvodnju krme. Za svaku novu sezonu sjetve treba planirati površine u skladu s kapacitetima grla u staji. Kukuruzna silaža kao energetska voluminozna krma treba biti prisutna u hranidbi radi stabilne hranidbe tijekom cijele godine odnosno do nove silaže. Okvirno za 6 krava treba imati na raspolaganju oko 1 ha silaže. Skladištenje hrane na gospodarstvima vezano je uz objekte koji su za to na raspolaganju. Uglavnom, nedostaje kvalitetnih skladišta, previše je improvizacija, a primjer su silo hrpe za skladištenje silaže s velikim gubicima. Općenito, inputi su veliki, a malo silosa prilagođeno je potrebama farmi. Kod visoke vlage zrna kukuruza, visoki su troškovi sušenja, a potencijalna su opasnost mikotoksini.

Korištenje mehanizacija

Korištenje mehanizacija na farmi u svrhu proizvodnje krme predstavlja na našim gospodarstvima vrlo bolnu točku s obzirom da postoji prekapacitiranost mehanizacijom. Svi žele imati sve strojeve, što također bitno utječe na preopterećenost cijene koštanja proizvodnje. Uz to na većini je gospodarstava mnoštvo starih strojeva uz česta kvarenja.

Nužno bi bilo, kao što je to u gotovo svim razvijenijim zemljama koristiti specijalizirane tvrtke za mehanizacijske usluge (koriste se prema principu kontraktora u Europi). Udruživanje poljoprivrednika predstavlja još uvijek neiskorišteni potencijal naše poljoprivrede jer gotovo da i nema udruživanja na komercijalnoj osnovi. Preveliki su inputi kod nabave repromaterijala, stočne hrane, potrošnog materijala, a to je i osnovni razlog

za zajedništvo istovrsnih proizvođača. Također, pred proizvođačima je velika mogućnost organiziranja prema tržištu. No, nepovjerenje prema zadrugama i samima sebi teško dovodi do dogovora.

Uspješan management proizvodnje mlijeka

Konačno, u managementu proizvodnje mlijeka, velika je uloga upravitelja, nositelja PG-a jer donosi osnovne odluke u poslovanju na farmi. Njegove odgovornosti su planiranje poslovanja, provođenje plana te kontrola odnosno praćenje rezultata. Nakon cjelovite analize gospodarstava, potrebno je pripremiti prijedloge za poboljšanje managementa.

Za uspjeh u proizvodnji vrlo je važno znanje implementirano u tehnologiju proizvodnje mlijeka te suradnja sa specijaliziranim savjetnicima za stočarstvo Hrvatske poljoprivredno-šumarske savjetodavne službe koja zasigurno može doprinijeti povećanju proizvodnje mlijeka na farmama te padu određenih grupa troškova.

Kolaudacija radova u Grebengradu

Na kolaudaciji radova ravnatelj Hrvatske poljoprivredno-šumarske savjetodavne službe Zdravko Tušek i gradonačelnik Novog Marofa, Siniša Jenkač izrazili su zadovoljstvo učinjenim i naglasili značaj uređene prometnice. Radi se o uređenju dva kilometra šumskog puta na dionici Topličica-Grebengrad, ukupne vrijednosti investicije 186.000 kuna.

„Obnova i pojačano održavanje dva kilometra šumske prometnice koja vodi prema Grebengradu omogućit će lakši pristup svim privatnim šumoposjednicima kako bi mogli izvlačiti drvenu masu koju sijeku, ali i svima koji prolaze ovuda“

- kazao je Tušek naglasivši da je ova prometnica dio realizacije prošlogodišnjih ugovora, nastavljenih s lijepim vremenom ove godine.

„Moram pohvaliti angažman lokalnih čelnika i aktivne šumoposjednike, predsjednike udruga, koji s našim savjetnicima šumarske struke obilaze teren i prolaze prometnice koje je potrebno održavati“

- dodao je ravnatelj Hrvatske poljoprivredno-šumarske savjetodavne službe i najavio da je za drugi dio ove i početak 2019. godine predviđeno još 14 šumskih prometnica u Varaždinskoj

županiji, ukupne duljine 18 kilometara i vrijednosti uređenja dva milijuna kuna.

Gradonačelnik Novog Marofa, Siniša Jenkač, istaknuo je da se radi o odličnoj suradnji Hrvatske poljoprivredno-šumarske savjetodavne službe, Udruge privatnih šumoposjednika Graber i Grada Novog Marofa, te da prometnica ima puno širi značaj.

„Ovo je specifično investiranje. Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba uređuje putove u dogovoru sa šumarskim udrugama kao što je Udruga privatnih šumoposjednika Graber. Investicija od 186.000 kuna na području Novog Marofa, na dionici Topličica-Grebengrad, u značajnu šumsku prometnicu, vrlo nam je važna ne samo zbog samih šumoposjednika nego i zbog izletnika, zbog planinarskog doma, zbog utvrde Grebengrad“

- rekao je Jenkač te podsjetio da Grad Novi Marof i Ministarstvo kulture nekoliko godina kontinuirano ulažu u Grebengrad želeći ga pretvoriti u izletnište i

destinaciju značajnu za Novi Marof.

Odjel za šumskogospodarske planove i šumsku infrastrukturu Hrvatske poljoprivredno-šumarske savjetodavne službe planirao je u operativnom planu za 2017. godinu održavanje 102,74 km prometnica na području RH, ukupne vrijednosti radova 9.978.651,00 kn bez PDV-a. Ugovori s Izvođačima radova održavanja prometnica potpisani su tijekom rujna 2017. godine pa su se stoga radovi održavanja protegli u 2018. godinu.

U Varaždinskoj županiji prema operativnom planu za 2017. godinu planirano je održavanje osam prometnica ukupne dužine 7,27 km, a vrijednosti radova 733.579,50 kn bez PDV-a. Radovi u Varaždinskoj županiji započeli su 29. ožujka 2018. godine s prometnicom „Drašković“ na području k.o. Bisag i završeni su jučer s pregledom radova na prometnici „Grebengrad“ na području k.o. Donje Makojišće.

Sukladno operativnom planu za 2018. godinu u Varaždinskoj županiji planira se izvršiti radove održavanja na 14 prometnica ukupne dužine 18,08 km, ukupne vrijednosti radova 1.959.251,00 kn.

Na Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu održano karijerno savjetovanje

Na Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 17. svibnja 2018., održano je karijerno savjetovanje na temu: „Što poljoprivredu čini (ne)atraktivnim zanimanjem?“

Na danu karijera sudjelovalo je desetak poslodavaca između kojih i HPŠSS, te je održan Okrugli stol. HPŠSS se predstavila sa svojim djelatnicima i pozitivnim iskustvima suradnje sa studentima.

Ravnatelj HPŠSS tom prigodom je istaknuo prednosti ostvarivanja karijere u poljoprivrednom sektoru, posebice u savjetodavnom radu, te davao preporuke studentima koje vještine i znanja su potrebna za uspjeh na tržištu rada.

Zašto diversifikaciju?

Zajednička ribarstvena politika navodi diversifikaciju aktivnosti u ribarstvu kao jedan od glavnih ciljeva, uz povećanje zaposlenosti i promicanje gospodarskog rasta u obalnim i kontinentalnim zajednicama koje ovise o ribolovu i akvakulturi (Uredba (EU) br. 1380/2013). Glavni razlozi zbog kojih je ovaj cilj naveden kao prioritet su:

- smanjenje profitabilnosti i opadanje zapošljavanja u ribarskom sektoru
- velik rizik u oslanjanju na samo jednu vrstu djelatnosti, osobito kada je ta djelatnost vezana na prirodni resurs koji je ograničen
- općeniti pad lokalne ekonomije malih zajednica
- marginalizacija ribarskog sektora prilikom razvoja lokalnih područja
- potreba uključivanja ribarskog sektora u trend plavog rasta

Usprkos očiglednoj važnosti diversifikacije i mogućnostima financiranja koje proizlaze iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo, široj javnosti nije potpuno jasno što točno ona podrazumijeva.

To je upravo zbog toga što diversifikacija može biti raznolika koliko i kreativnost korisnika, a zajednička poveznica je samo ribarska tradicija i lokalne posebnosti područja.

Turizam je jedna od najčešćih djelatnosti koje se pojavljuju kao ideja za diversifikaciju upravo zbog toga što se ribarska mjesta nalaze u blizini mora (ili rijeka, jezera) te ih obilježava tradicionalna arhitektura, pitoreskne rive i luke. Da bi se stvorio uspješan turistički proizvod važno je istaknuti se od konkurencije po cijeni, pristupačnosti ili kvaliteti. Osim toga, uspjeh ovisi i o marketingu, promociji, vještinama zaposlenika, a povezivanje turističkih proizvoda istim standardiziranim oznakama može znatno povećati vidljivost i prepoznatljivost ponude.

Primjeri turističkih proizvoda za diversifikaciju djelatnosti ribara

Smještaj

Smještajni kapaciteti za turiste su do-

Diversifikacija i novi izvori prihoda u ribarstvu

dr. sc. Danijela Mioković

bar način za stvaranje dodatnih prihoda i radnih mjesta, a kako bi se njima ujedno i promovirala djelatnost ribolova treba ih povezati ih s ribarskom tradicijom na način da se prilikom uređenja prostora koriste elementi koji podsjećaju na ribarenje i morski okoliš kao što su na primjer stare fotografije koje prikazuju ribare, brodove ili lokalne luke te stare mreže, vrše i alati.

Hrana

Hrana često može biti pravi magnet za turiste koji su spremni prijeći značajne udaljenosti kako bi kušali neki lokalni specijalitet. Logično je da diversifikacija u ribarstvu ide u smjeru promocije lokalne ribe, koja se može direktno prodavati kupcima, svježa ili prerađena (direktna prodaja s broda, ribarnice na otvorenom, festivali, specijalizirani dućani ili restorani). Kako bi se to ostvarilo treba očuvati povezanost kupca i ribara označavanjem porijekla ribe. Danas su poželjni eko standardi koji mogu garantirati da je sva riba lokalnog porijekla i da potiče iz održivih ribolovnih praksi te oznake koje potiču korištenje zaboravljenih ili slabije cijenjenih vrsta ribe. Ponuda može biti podložna dnevnom ili sezonskom ulovu naglašavajući svježinu proizvoda. Mogu se organizirati i radionice kuhanja s naglaskom na lokalne recepte.

Aktivnosti

Lokalni resursi kao što su kulturna ili

prirodna baština, običaji, obrti, djelatnosti i specifičnosti mogu se iskoristiti kao turističke atrakcije.

Ribolovni turizam je jedna od očitih turističkih aktivnosti koja je povezana s gospodarskim ribolovom. Sastoji se u tome da ribari vode goste na svoj brod kako bi oni doživjeli iskustvo ribarenja i uvjerali se u trud ribara. Iako nije dozvoljeno da turisti sudjeluju u samom ribolovu jer bi to doprinijelo ribolovnom naporu, može im se ponuditi da kušaju ulovljenu ribu, već na samom brodu ili kad se iskrcaju na obalu. Važno je da se zadrži autentičnost aktivnosti i da se gostima prikaže pozitivna slika o gospodarskom ribolovu. Ribolovni turizam ujedno doprinosi smanjenju ribolovnog pritiska jer kroz jedan ribolovni dan s turistima ribar provodi manje vremena na moru i mora uloviti znatno manju količinu ribe kako bi ostvario svoj prihod. Ribolovni turizam je izuzetno značajan jer osim ekonomske dobiti, postiže i osvještavanje o napornom radu ribara, nepredvidljivosti ulova, upoznaje goste s različitim manje poznatim vrstama ribe i potiče njihovo korištenje, u kulturnom smislu promovira lokalnu tradiciju i nasljedstvo te naglašava važnost ribara u očuvanju resursa i morskog okoliša.

Osim ove, postoje brojne druge aktivnosti koje se mogu ponuditi gostima kao što su rekreacijski ribolov, vođeni posjeti lokalnim ribarnicama, vožnje tradicijskim brodovima (gajete, batane), posjete morskim zaštićenim područjima, svjetionicima, kulturnim spomenicima te promatranje podmorja ili dupina.

Turističke agencije mogu osmisliti pakete proizvoda koji objedinjuju temu mora i ribarstva i na takav način povezati lokalnu zajednicu. Ovi paketi mogu zadržati turiste na određenom području duže vrijeme i omogućiti im da uoče i prepoznaju posebnost tog područja.

Osim što promoviraju povijest i tradiciju određenog područja, muzeji mogu pridonijeti ponosu, kreativnosti i povezanosti lokalnog stanovništva poticanjem darovanja predmeta koji će biti izloženi. Umrežavanje stanovnika u čuvere

Muzeji i izložbe

Osim što promoviraju povijest i tradiciju određenog područja, muzeji mogu pridonijeti ponosu, kreativnosti i povezanosti lokalnog stanovništva poticanjem darovanja predmeta koji će biti izloženi. Umrežavanje stanovnika u čuvere

obalne kulture stvara dodanu vrijednost koja se prenosi kroz ostale aktivnosti vezane uz turizam. Na izložbama se mogu prikazati dokumenti, fotografije, organizacije, pojedinci, arhitektura, brodovi, spomenici, priče, legende, događaji, običaji ili obrti, pa čak i živi morski svijet u obliku akvarija. Uz izložbe se mogu ponuditi predavanja, projekcije, edukativne radionice i on-line sadržaji. Edukativne aktivnosti o moru i ribarstvu se mogu ponuditi školama i fakultetima u obliku terenske nastave ili predavanja.

Diversifikacija je široka koliko i mašta korisnika te može obuhvatiti razne druge djelatnosti koje donose prihod, kao na primjer tradicijske obrte poput izrade starih alata ili plovila te izradu umjetničkih predmeta. Moguće je i osmisliti aktivnosti zaštite prirode, čišćenja mora i obale, sprečavanja onečišćenja, prikupljanja podataka ili istraživanja.

Nova mjera potpore Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo pod nazivom „Diversifikacija i novi oblici prihoda“ dodjeljuje se temeljem Pravilnika objavljenom u Narodnim novinama br. 41 od 04. svibnja 2018. godine. Korisnici ove mjere su ovlaštenici povlastica, a prihvatljivi troškovi su ulaganja u razvoj komplementarnih djelatnosti ribara koje se moraju odnositi na osnovnu poslovnu djelatnost ribolova, uključujući ulaganja u plovilo, udičarski turizam, restorane, okolišne usluge u području ribolova i obrazovne aktivnosti o ribolovu. Najviši iznos potpore koji se može ostvariti po korisniku iznosi do 75.000,00 eura u protivrijednosti u kunama. Prilikom pisanja poslovnog plana vezano uz ovu mjeru potpore, važno je objasniti povezanost djelatnosti ribolova i odabrane komplementarne djelatnosti. Naravno treba voditi računa da se mora udovoljiti svim zakonskim propisima iz područja planiranih djelatnosti.

Dodatna objašnjenja i vremenski rokovi biti će navedeni u natječaju koji će uskoro biti objavljen u Oglasnom dijelu Narodnih novina, na mrežnoj stranici euribarstvo.hr te na radionicama koje će održati djelatnici Uprave ribarstva.

Osim kroz ovu mjeru, potporu za diversifikaciju biti će moguće ostvariti i kroz mjere Lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu temeljem njihovih pravilnika i natječaja.

Drugi oblici diversifikacije u ribarstvu poput dodavanja vrijednosti proizvodima ribarstva te aktivnosti prerade i marketinga su predmet Mjera I.22, IV.3 i IV.4 Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo (<https://euribarstvo.hr/mjere/>).

Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba i savjetnici za ribarstvo su na raspolaganju za sva dodatna pitanja.

Uspješno održan prvi tečaj prerade i dorade voća

*Dragica Tresk Penezić, dipl. ing. agr.
Ozren Hrsto, dipl. ing. preh. teh.*

Prvi u nizu tečajeva Prerade i dorade voća iz Programa ruralnog razvoja (PRR) Mjera 1. Operacija 1.1.2. „Strukovno osposobljavanje za poljoprivrednike i aktivnosti stjecanja vještina“ uspješno je održan u mjestu Gusakovec (Gornja Stubica) od 08. do 11. svibnja 2018. na poljoprivrednom gospodarstvu Darka Grdena u objektu Lojzekova hiža. Četverodnevni program predavanja, pokaznih vježbi i senzorskih ocjenjivanja različitih proizvoda od voća provodili su djelatnici Hrvatske poljoprivredno-šumarske savjetodavne službe iz raznih dijelova Hrvatske, od Baranje preko Zagreba, Međimurja i Istre do Dubrovnika.

Savjetodavci, u ovom slučaju predavači, pokušali su što više svojih znanja i vještina prenijeti polaznicima, a također su i polaznici dijelili svoja iskustva i probleme s kojima se susreću u praksi. Nakon odslušanog tečaja polaznici su dobili potvrdu o završenom tečaju prerade i dorade voća, koji kao takav prilažu u evidenciju edukacije, koja je dio dobre prerađivačke prakse na načelima HACCP-a, koju su polaznici kroz tečaj dobro upoznali. Polaznici tečaja dobili su i priručnik za praćenje predavanja, koji će im kasnije poslužiti kao posjetnik i dobar izvor praktičnih savjeta.

Komentari i ocjene polaznika tog tečaja su jako pozitivni. Zaključak je da je to jedna od kvalitetnijih edu-

kacija, koje su do sada prošli i da preporučuju tu edukaciju svima, koji se bave preradom voća i stavljanjem prerađevina na tržište. Prvi tečaj prerade i dorade voća je od same najave bio vrlo brzo popunjen, prisustvovalo je 22 polaznika te je, zbog velikog interesa, u pripremi i drugi takav tečaj.

Posebno zahvaljujemo voćaru gđinu. Tomislavu Vrabecu iz Volodera na donaciji jabuka za izradu soka, zatim polaznicima, koji su doprinijeli izvedbi praktičnog dijela tečaja, a posebno zahvaljujemo obitelji Grden na ustupljenoj opremi za vježbe, prostoru za održavanje edukacije i vrlo toplom gostoprimstvu!

Sljedeći tečaj u planu Odjela ruralnog razvoja HPŠSS-a je tečaj Prerade mesa, koji će isto tako biti prvi takav tečaj kroz Mjeru 1. Operaciju 1.1.2. i o kojemu će biti više riječi u jednom od sljedećih brojeva Savjetnika. Nadamo se da je ovo samo početak duže tradicije održavanja takvih tečajeva prerade na poljoprivrednim gospodarstvima. S vremenom će se tečajevi razvijati i nadopunjavati novim znanstvenim, ali i praktičnim znanjima, što je i njihov osnovni cilj, kako bi prerađivači na poljoprivrednim gospodarstvima uvijek bili u tijeku s tehnologijom i tako ostali konkurentni na tržištu kvalitetom svojih proizvoda.

Održani tečajevi "Savjetničke metode i vještine" za mlade poljoprivrednike

Kristijan Jelaković, dipl. ing. agr.

Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba nastavila je tradiciju usavršavanja i jačanja kompetencija novozaposlenih savjetnika kroz Tečaj savjetničkih metoda i vještina.

Tečaj organizira HPŠSS i vode ga treneri Aleksandar Horvatić, Ivan Jukić i Kristijan Jelaković, savjetnici s bogatim iskustvom. Ovogodišnji trodnevni tečajevi održani su krajem travnja i početkom svibnja u Biogradu na Moru, Zagrebu i Našicama za ukupno 36 polaznika, mladih savjetnica i savjetnika.

Cilj tečaja je da mladi savjetnici dobiju jasnu sliku o sebi kao savjetnicima, da upoznaju veći broj savjetničkih metoda, kao i njihovu primjenu u praksi. Svaki savjetnik tako spoznaje svoje prednosti i slabosti u radu.

Tijekom tečaja svaki je sudionik održao predavanje nakon čega je slijedilo ocjenjivanje uz sugestije za buduće poboljšanje kvalitete predavanja. K tome, svi prisutni su donijeli jedan svoj tehnološki ili novinski članak koji su tijekom tečaja analizirani i za koji su dati prijedlozi za poboljšanje pisanja članka.

Osim edukacije o tome kako održati predavanje i napisati članak, tijekom

tečaja prisutni su, između ostalog, mogli naučiti koja je osnovna uloga savjetnika, kako uspostaviti i razviti odnos s korisnikom, koju metodu savjetodavnog rada koristiti, te kako dobro organizirati i voditi grupnu raspravu. Za svaku savjetodavnu metodu uz osnove teorije radom u skupinama stjecane su i vještine za budući rad.

Održani 22. dani travnjaka

mr. sc. Tatjana Međimurec

Dani travnjaka su manifestacija posvećena poljoprivrednoj proizvodnji i razvoju ruralnih područja na kojoj se prikazuju rezultati rada i nagrađuju najuspješniji poljoprivredni proizvođači Podravine i Prigorja. Ovogodišnje Dane travnjaka otvorio je pomoćnik ministra

poljoprivrede Krunoslav Karalić koji je istaknuo kako činjenica da se ova manifestacija održava 22 godine mnogo govori o njezinom značaju i tradiciji.

22. dani travnjaka Koprivničko-križevačke županije održani su prvi vikend u svibnju uz mnoštvo predavanja i manifestacija u kojima je veliki doprinos dala i Hrvatska poljoprivredno-šumarsko savjetodavna služba.

Tihomir Horvat iz Kozarevca (općina Kloštar Podravski) ove je godine proglašen najperspektivnijim mladim poljoprivrednim proizvođačem s područja Županije. Zahvaljujući poljoprivrednicima poput ovih, njihovom trudu i maru, ali i poljoprivrednim stručnim službama i razvijenom poljoprivrednom školstvu, prema broju isporučitelja kravljeg mlijeka tijekom prošle godine, Koprivničko-križevačka županija je na vodećem, prvom mjestu, s ukupno 1596 isporučitelja, što je čak 22,7% od ukupnog broja isporučitelja kravljeg mlijeka u Republici Hrvatskoj. Koprivničko-križevačka županija na prvom je mjestu i po ukupnom broju poljoprivrednih gospodarstava koja se bave govedarstvom, s udjelom 12,6% od ukupnog broja u RH.

Najave

Tečajevi strukovnog osposobljavanja iz Mjere 1

Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba provodi tečajeve strukovnog osposobljavanja iz Mjere 1 Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske. Programom je za 2018. godinu predviđeno ukupno 45 tečajeva o raznim temama iz područja poljoprivrede i ruralnog razvoja. Za naše poljoprivrednike smo u 2018. pripremili i nove tečajeve:

Gospodarenje tlom, Osnovna obrada tla – Oranje, Tehnike rezidbe i cijepjenja voća, Bogatstvo okusa sira, Seoski turizam, Navodnjavanje, Upravljanje financijama poljoprivrednog gospodarstva i Osnove korištenja poljoprivrednih aplikacija i servisa.

Pregled dostupnih tečajeva i prijave mogu se izvršiti na mrežnoj stranici Hrvatske poljoprivredno-šumarske savjetodavne službe.

www.savjetodavna.hr

Impressum

UREDNIČKI ODBOR / Zdravko Tušek, dipl. ing. agr. / mr. sc. Robert Črep / mr. sc. Robert Ojurović / Siniša Hrgović, dipl. ing. agr. / dr. sc. Ivan Danjek / mr. sc. Dario Zagorec / mr. sc. Višnja Šimunović / mr. sc. Tatjana Međimurec / Aleksandra Radić, dipl. ing. agr. / Vladimir Novotny, univ. spec. pr. / Goran Kunštek, struč. spec. oec. / Ljiljana Jelaković, mag. ing. des. text.

Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba
Savska cesta 41
10 000 Zagreb, Hrvatska
T / 385 (0)1 4882 700
F / 385 (0)1 4882 701
savjetodavna@savjetodavna.hr
www.savjetodavna.hr